

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej, v právnej veci žalobcu **J. M. J.**, bytom K., P., proti žalovanej **Sociálnej poisťovni, ústrediu v Bratislave**, Ul. 29. augusta č. 8, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej z 28. septembra 2010, číslo 21501/2010-BA o poistnom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 21. apríla 2011, č. k. 6S/19803/2010-59, jednohlasne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 21. apríla 2011, č. k. 6S/19803/2010-59, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach rozsudkom z 21. apríla 2011, č. k. 6S/19803/2010-59, zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia z 28. septembra 2010, číslo 21501/2010-BA, ktorým žalovaná zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Košice zo 14. apríla 2010, číslo 704-3440016310-GC09/10-367, podľa ktorého žalobcovi vznikla účasť na povinnom nemocenskom a povinnom dôchodkovom poistení od 1. septembra 2009 ako samostatne zárobkovo činné osobe (ďalej len „SZČO“) aj keď sa ako advokát stal konateľom v spoločnosti

s ručením obmedzeným (ďalej len „spol. s r.o.“), ktorej predmetom činnosti je výkon advokácie. Krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie aj postup správnych orgánov boli v súlade so zákonom. Uviedol, že advokát, ktorý vykonáva svoju činnosť ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným podľa zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“) sa na účely zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) považuje za samostatne zárobkovo činnú osobu (SZČO). Vymedzenie samostatne zárobkovej činnnej osoby v zmysle § 5 písm. c/ zákona je odvodené od samotného oprávnenia vykonávať túto činnosť. Súd preto nemohol akceptovať tvrdenie žalobcu, v zmysle ktorého potvrdenie Slovenskej advokátskej komory z 8. septembra 2009 vydané na základe § 71 ods. 2 písm. k/ zákona o advokácii o tom, že žalobca od 8. júna 2009 už nie je samostatne zárobkovo činnou osobou podľa zákona a že toto potvrdenie je záväzné pre tretie osoby, ktorou treťou osobou v danom prípade je žalovaná. Podľa právneho názoru súdu podľa § 178 ods. 1 písm. a/ bodu 1 zákona o sociálnom poistení rozhodovať o vzniku (tobôž o prerušení alebo zániku) sociálneho poistenia v sporných prípadoch je oprávnená pobočka žalovanej a v druhom stupni ako odvolací správny orgán rozhoduje žalovaná (§ 179 ods. 1 písm. b/ zákona o sociálnom poistení). Podľa právneho názoru súdu rozhodovanie o vzniku ani zániku poistného pomeru samostatne zárobkovo činnnej osoby nepatrí do právomoci Slovenskej advokátskej komory ako samosprávnej stavovskej organizácie, ktorá združuje všetkých advokátov zapísaných v zozname advokátov, ktorých vedie (§ 66 ods. 2 zákona o advokácii), ale patrí do výlučnej vecnej právomoci žalovanej, ako to vyplýva z § 178 a § 179 zákona o sociálnom poistení. Krajský súd dospel k záveru, že výklad správnych orgánov je vecne správny, pričom žalobné dôvody účinne nespochybnili vecnú správnosť rozhodnutí žalovaného i prvostupňového správneho orgánu.

Proti rozsudku krajského súdu podal včas odvolanie žalobca a žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie krajského súdu zmenil a napadnuté rozhodnutie žalovanej zrušil a vrátil na ďalšie konanie. Namietal, že krajský súd nesprávne interpretoval obsah § 5 písm. c/ ako aj § 21 ods. 4 písm. b/ zákona o sociálnom poistení a neprihliadal na ustanovenie § 15 ods. 6 zákona č. 586/2003 Z. z. a potvrdenie Predsedníctva Slovenskej advokátskej komory, že žalobca od 8. júna 2009 nie je SZČO. Podľa jeho názoru nie je možné, aby vznikla situácia, že musí byť povinne poistený, hoci zo zákona nesmie vykonávať advokáciu samostatne.

Žalovaná navrhla rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 OSP preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu odvolania v medziach žaloby, v súlade s § 250ja ods. 2 OSP bez pojednávania a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné vyhovieť.

Námietky, ktorými žalobca v odvolaní spochybňuje rozsudok krajského súdu boli v zásade zhodné s námietkami, ktoré žalobca uplatňoval už v konaní na súde prvého stupňa. Podľa názoru najvyššieho súdu už správny orgán a následne aj súd prvého stupňa sa s týmito námietkami žalobcu riadne vysporiadali, pričom odvolací súd už vyslovenú argumentáciu považuje za relevantnú, výstižnú a dostatočnú. Žalovaný ako aj krajský súd podrobne odôvodnili, prečo žalobca, ktorý vykonáva činnosť konateľa spoločnosti s ručením obmedzeným poskytujúcej advokátske služby podľa § 15 zákona o advokácii ako advokát, je naďalej SZČO, pričom bolo dostatočne zrozumiteľné a jasne ozrejmene, že v danom prípade došlo k vzniku povinného sociálneho poistenia podľa § 21 zákona o sociálnom poistení. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku krajského súdu a na zdôraznenie jeho správnosti doplnil, že § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení vymedzuje pojem SZČO na účely tohto zákona a upravuje tak aj postavenie advokáta, ktorý má oprávnenie na vykonávanie advokátskej činnosti. Ustanovenie § 15 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii upravuje špecifické podmienky, za ktorých advokáti môžu vykonávať advokáciu ako konatelia spol. s r.o. Účasť advokáta v takejto spoločnosti je viazaná na existenciu jeho oprávnenia na poskytovanie advokátskych služieb a stále zostáva advokátom.

Oprávnenie na výkon advokátskej činnosti trvá od zápisu do zoznamu advokátov až do vyčiarknutia z takého zoznamu, resp. do pozastavenia výkonu tejto činnosti podľa § 8 zákona o advokácii. Oprávnenie na výkon advokátskej činnosti má za následok, že advokát musí byť považovaný za SZČO na účely § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31. decembra 2010 a preto je povinne nemocensky a dôchodkovo poistený podľa § 14 ods. 1 písm. b/ a § 15 ods. 1 písm. b/ zákona o sociálnom poistení. Vznik a zánik tohto poistenia sa viaže na podmienky upravené v § 21 zákona o sociálnom poistení. Túto skutočnosť nemôže ovplyvniť právna úprava, obsiahnutá v § 12 zákona o advokácii, upravujúca iba formu, ktorou môže advokát advokáciu vykonávať, lebo základným predpokladom výkonu advokácie je výkon takej činnosti fyzickou osobou, ktorá má zákonom

požadované oprávnenie. Vymedzenie SZČO podľa § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31. decembra 2010 je odvodené od samotného oprávnenia vykonávať advokáciu ako takú. Nositeľom tohto oprávnenia je advokát – fyzická osoba, len on je zapísaný v zozname advokátov, hoci zákon mu následne umožňuje, aby právne služby poskytoval napríklad aj prostredníctvom spoločnosti s ručením obmedzeným. Ani v prípade, že sa advokát rozhodne vykonávať advokáciu ako konateľ s.r.o., jeho oprávnenie na výkon advokácie ako také nezaniká. Status advokáta mu zostáva, svoje profesijné označenie je povinný používať aj v prípade, že právne služby poskytuje prostredníctvom združenia, verejnej obchodnej spoločnosti, komanditnej spoločnosti alebo spoločnosti s ručením obmedzeným a až k nemu, následne, pripája meno združenia alebo obchodné meno spoločnosti.

Podľa názoru odvolacieho súdu existencia oprávnenia advokáta na výkon advokátskej činnosti, podmienené jeho zápisom v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou až do času, kým advokát nebol vyčiarknutý z takéhoto zoznamu alebo nedošlo k pozastaveniu výkonu advokácie podľa § 8 zákona o advokácii má za následok, že musí byť považovaný za SZČO na účely zákona o sociálnom poistení. Z uvedeného dôvodu je povinne nemocensky poistený podľa § 14 ods. 1 písm. b/ a povinne dôchodkovo poistený podľa § 15 ods. 1 písm. b/ a vznik a zánik tohto poistenia sa viaže na podmienky upravené v § 21 zákona o sociálnom poistení. Túto skutočnosť nemôže ovplyvniť právna úprava, obsiahnutá v § 12 zákona o advokácii, upravujúca iba formu, ktorou môže advokát advokáciu vykonávať, lebo základným predpokladom výkonu advokácie je výkon takej činnosti fyzickou osobou, ktorá má zákonom požadované oprávnenie. Zákonodarca rozhodovanie o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v sporných prípadoch zveril do vecnej pôsobnosti pobočky Sociálnej poisťovne. Vymedzenie SZČO podľa § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31. decembra 2010 je odvodené od samotného oprávnenia vykonávať advokáciu. Vzhľadom na uvedené je irelevantné potvrdenie SAK o zániku oprávnenia žalobcu vykonávať advokáciu samostatne ako fyzická osoba. Ustanovenie § 15 zákona o advokácii upravuje špecifické podmienky, za ktorých advokáti môžu vykonávať advokáciu ako konatelia spol. s r.o. a účasť advokáta v takejto spoločnosti je viazaná na existenciu oprávnenia na poskytovanie advokátskych služieb jednotlivých spoločníkov a konateľov, ktorými môžu byť len advokáti, a ktorých účasť v spoločnosti zaniká vyčiarknutím zo zoznamu advokátov, v skutočnosti stratou oprávnenia na vykonávanie činnosti advokáta.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky odvolaniu žalobcu nevyhovel a rozsudok Krajského súdu v Košiciach podľa § 219 ods. 1 a 2 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 OSP a účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo žalobca v konaní nebol úspešný a žalovaná nárok na náhradu trov konania nemá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. júla 2012

JUDr. Elena Závadská, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská